

**Rekomendacje województwa podlaskiego
w zakresie zasad transportu pacjentów małoletnich
z zaburzeniami psychicznymi
przez zespoły ratownictwa medycznego do szpitali**

UWAGA! Zasadniczym czynnikiem decydującym o wyborze szpitala, do którego ma być transportowany pacjent małoletni z zaburzeniami psychicznymi jest ocena:

- stanu somatycznego,
- stanu psychicznego,
- przyczyny stanu nagłego zagrożenia zdrowotnego,
- obecności objawów sugerujących podłoże organiczne.

UWAGA! Należy pamiętać, że zaburzenia psychiczne mogą być spowodowane zaburzeniami somatycznymi.

**PACJENT W STANIE NAGŁEGO ZAGROŻENIA ZDROWOTNEGO WYWOŁANYM
WYŁĄCZNIE ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI**

Gdy podstawowym problemem zdrowotnym wymagającym leczenia w warunkach szpitalnych są zaburzenia psychiczne, a:

- stan somatyczny jest stabilny,
- brak podejrzeń o tło organiczne,
- objawy wskazują przede wszystkim na zaburzenia psychiczne,
- brak jest potrzeby przeprowadzenia pilnych badań laboratoryjnych lub obrazowych

pacjenta małoletniego należy transportować **do najbliższego szpitala z oddziałem psychiatrii dzieci i młodzieży, niezależnie od miejsca zamieszkania czy granic województwa.**

W przypadku transportu poza obszar działania dyspozytorni medycznej transport koordynuje odpowiednio wojewódzki koordynator ratownictwa medycznego albo krajowy koordynator ratownictwa medycznego.

**Dane teleadresowe
wojewódzkiego koordynatora ratownictwa medycznego:**

Telefony stacjonarne: 85 74 39 568; 85 74 39 569

Telefon komórkowy: 605 109 022

Faks: (85) 74 39 492; (85) 7439 214

e-mail 10-wkrm@bialystok.uw.gov.pl

Rozmieszczenie i liczba oddziałów psychiatrii dzieci i młodzieży w szpitalach na terenie województwa podlaskiego

1	UNIWERSYTECKI DZIECIĘCY SZPITAL KLINICZNY IM. L. ZAMENHOFA W BIAŁYMSTOKU	OŚRODEK WYSOKOSPECJALISTYCZNEJ CAŁODOBOWEJ OPIEKI PSYCHIATRYCZNEJ - III POZIOM REFERENCYJNY	15-272	BIAŁYSTOK	WOŁODYJOWSKIEGO 2	85 745 09 75
---	--	---	--------	-----------	----------------------	-----------------

Wykaz oddziałów psychiatrii dzieci i młodzieży w szpitalach na terenie województwa warmińsko-mazurskiego

1	WOJEWÓDZKI ZESPÓŁ LECZNICTWA PSYCHIATRYCZNEGO W OLSZTYNIE	OŚRODEK WYSOKOSPECJALISTYCZNEJ CAŁODOBOWEJ OPIEKI PSYCHIATRYCZNEJ - III POZIOM REFERENCYJNY	10-228	OLSZTYN	WOJSKA POLSKIEGO 35	89 678 53 74
---	--	---	--------	---------	---------------------------	-----------------

Wykaz oddziałów psychiatrii dzieci i młodzieży w szpitalach na terenie województwa mazowieckiego

1	INSTYTUT PSYCHIATRII I NEUROLOGII	OŚRODEK WYSOKOSPECJALISTYCZNEJ CAŁODOBOWEJ OPIEKI PSYCHIATRYCZNEJ - III POZIOM REFERENCYJNY	02-957	WARSZAWA- MOKOTÓW	JANA III SOBIESKIEGO 9	22 458 28 30
2	UNIWERSYTECKIE CENTRUM KLINICZNE WARSZAWSKIEGO UNIwersYTETU MEDYCZNEGO	OŚRODEK WYSOKOSPECJALISTYCZNEJ CAŁODOBOWEJ OPIEKI PSYCHIATRYCZNEJ - III POZIOM REFERENCYJNY	02-091	WARSZAWA- OCHOTA	ŻWIRKI I WIGURY 63A	22 317 92 51
3	UZDROWISKO KONSTANCIN-ZDRÓJ NIEPUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ	OŚRODEK WYSOKOSPECJALISTYCZNEJ CAŁODOBOWEJ OPIEKI PSYCHIATRYCZNEJ - III POZIOM REFERENCYJNY	05-510	KONSTANCIN- JEZIORNA	SUE RYDER 1	22 484 28 63, 22 484 28 64
4	MAZOWIECKIE CENTRUM NEUROPSYCHIATRII SP. Z O.O.	OŚRODEK WYSOKOSPECJALISTYCZNEJ CAŁODOBOWEJ OPIEKI PSYCHIATRYCZNEJ - III POZIOM REFERENCYJNY	05-420	JÓZEFÓW	3 MAJA 127	22 468 25 57 22 468 25 85
5	INSTYTUT "POMNIK - CENTRUM ZDROWIA DZIECKA" W WARSZAWIE	OŚRODEK WYSOKOSPECJALISTYCZNEJ CAŁODOBOWEJ OPIEKI PSYCHIATRYCZNEJ - III POZIOM REFERENCYJNY	47-730	WARSZAWA- WAWER	AL. DZIECI POLSKICH 20	22 815 72 39

Wykaz oddziałów - psychiatrii dzieci i młodzieży w szpitalach na terenie województwa lubelskiego

1	SZPITAL NEUROPSYCHIATRYCZNY IM. PROF. M. KACZYŃSKIEGO SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ	OŚRODEK WYSOKOSPECJALISTYCZNEJ CAŁODOBOWEJ OPIEKI PSYCHIATRYCZNEJ - III POZIOM REFERENCYJNY	20- 442	LUBLIN	ABRAMOWICKA 2/8	81 744 14 55
---	--	---	------------	--------	--------------------	-----------------

2	UNIWERSYTECKI SZPITAL KLINICZNY NR 1 W LUBLINIE	OŚRODEK WYSOKOSPECJALISTYCZNEJ CAŁODOBOWEJ OPIEKI PSYCHIATRYCZNEJ - III POZIOM REFERENCYJNY	20- 439	LUBLIN	GŁUSKA 1	81 748 84 18
---	--	---	------------	--------	----------	-----------------

PACJENT W STANIE NAGŁEGO ZAGROŻENIA ZDROWOTNEGO Z TOWARZYSZĄCYMI ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Gdy **podstawowym** problemem zdrowotnym wymagającym leczenia w warunkach szpitalnych jest **problem somatyczny** m.in.:

- zaburzenia metaboliczne,
- choroby neurologiczne,
- zatrucia lub działania substancji psychoaktywnych,
- zaburzenia hormonalne,
- infekcje wpływające na układ psychiczny;
- **obrażenia ciała,**

lub gdy występuje konieczność **szybkiej diagnostyki pogłębionej** tj. wykonanie:

- badań laboratoryjnych,
- badań toksykologicznych,
- EKG,
- diagnostyki obrazowej (RTG, USG, TK, MRI),
- konsultacji specjalistycznych;

lub gdy występuje **potrzeba stabilizacji stanu ogólnego**, w szczególności:

- po próbie samobójczej,
- po samouszkodzeniu wymagającym konsultacji pediatrycznej/chirurgicznej,
- po zatruciu,
- przy zaburzeniach świadomości,
- przy objawach somatycznych budzących niepokój

UWAGA! Pacjenta małoletniego należy transportować do najbliższego szpitalnego oddziału ratunkowego lub do szpitalnego oddziału ratunkowego/izby przyjęć szpitala z właściwym oddziałem dziecięcym. Dopiero po stabilizacji stanu pacjenta, należy rozważyć jego przekazanie do oddziału psychiatrycznego dla dzieci i młodzieży.

Rolą szpitalnego oddziału ratunkowego/ izby przyjęć jest:

- natychmiastowa ocena i zabezpieczenie stanu ogólnego,
- przeprowadzenie diagnostyki różnicowej,
- wydanie decyzji o dalszym postępowaniu, w tym o przekazaniu pacjenta do oddziału psychiatrii dzieci i młodzieży.

Rozmieszczenie Szpitalnych Oddziałów Ratunkowych w województwie podlaskim

W województwie podlaskim funkcjonuje 13 Szpitalnych Oddziałów Ratunkowych z tego w 11 Podmiotach funkcjonują oddziały pediatryczne.

1. Uniwersytecki Dziecięcy Szpital Kliniczny im. L. Zamenhofs w Białymstoku
2. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Augustowie
3. SP ZOZ Wojewódzki Szpital Zespólny im. J. Śniadeckiego w Białymstoku
4. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bielsku Podlaskim
5. Szpital Ogólny im. dr Witolda Gineła w Grajewie
6. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Hajnówce
7. Szpital Wojewódzki im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Łomży
8. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Sokółce
9. Szpital Wojewódzki im. dr. Ludwika Rydygiera w Suwałkach
10. Szpital Ogólny w Wysokiem Mazowieckiem
11. Szpital Powiatowy w Zambrowie spółka z o.o.

Dwie Jednostki Systemu, tj.

1. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łapach
2. Uniwersytecki Szpital Kliniczny w Białymstoku

nie posiadają oddziałów pediatrycznych

Rozmieszczenie Izb Przyjęć w województwie podlaskim

W województwie podlaskim funkcjonuje 11 izb przyjęć

Oddziały pediatryczne posiadają cztery Podmioty Lecznicze w których funkcjonują Izby Przyjęć:

1. Szpital Ogólny w Kolnie
2. Szpital Powiatowy w Mońkach
3. Szpital Powiatowy im. Dr Edwarda Rittlera w Sejnach - **zaprzestanie działalności pododdziału dziecięcego do dnia 04.10.2026 r.**
4. Szpital Powiatowy w Siemiatyczach

Oddziałów pediatrycznych nie posiadają;

1. Samodzielny Szpital Miejski im. PCK w Białymstoku
2. Szpital MSWiA w Białymstoku
3. Szpital w Dąbrowie Białostockiej
4. Szpital Psychiatryczny w Choroszczynie
5. Specjalistyczny Szpital Onkologiczny w Białymstoku
6. Szpital im. dr E. Jelskiego w Knyszynie
7. Centrum zdrowia psychicznego i leczenia uzależnień

Zgodnie z art. 23 a ustawy o PRM Wojewoda prowadzi ewidencję szpitalnych oddziałów ratunkowych, centrów urazowych, centrów urazowych dla dzieci i jednostek organizacyjnych szpitali wyspecjalizowanych w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego na terenie województwa. Ewidencja jest prowadzona w systemie teleinformatycznym Rejestr Państwowego Ratownictwa Medycznego dostępny pod adresem: <https://rprm.ezdrowie.gov.pl/>

Plan działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne dla województwa podlaskiego

https://puw.bip.gov.pl/plan-dzialania-systemu-panstwowe-ratownictwo-medyczne/1206985_plan-dzialania-systemu-panstwowe-ratownictwo-medyczne-dla-wojewodztwa-podlaskiego.html

PACJENT PO SAMOUSZKODZENIU LUB PRÓBIE SAMOBÓJCZEJ

Pacjent, który po samouszkodzeniu lub próbie samobójczej doznał urazu bądź zatrucia, musi najpierw trafić **do miejsca zapewniającego stabilizację jego stanu somatycznego**, tj. do:

- najbliższego szpitalnego oddziału ratunkowego lub do
- szpitalnego oddziału ratunkowego/izby przyjęć szpitala z właściwym oddziałem dziecięcym,

a dopiero po stabilizacji jego stanu, powinien zostać przekazany **do oddziału psychiatrycznego dla dzieci i młodzieży**.

Transport pacjenta do szpitala właściwego ze względu na stan pacjenta:

- skraca czas uzyskania specjalistycznej opieki medycznej,
- redukuje obciążenie szpitalnych oddziałów ratunkowych/ izb przyjęć,
- zmniejsza stres u pacjenta i jego rodziny.

Odsyłanie pacjentów między szpitalami:

- powoduje traumatyzację oraz zwiększa poziom stresu u dziecka i rodziny,
- wydłuża czas uzyskania pomocy.

UWAGA! Transport pacjenta między szpitalami zapewnia ten szpital, w którym przebywa pacjent.

Reasumując :

Podstawowym kryterium brany pod uwagę podczas wyboru szpitala, do którego ma być przewieziony pacjent demonstrujący zaburzenia psychiczne, jest **stan kliniczny chorego oraz podstawowy problem zdrowotny powodujący stan nagłego zagrożenia zdrowotnego**.

Tym samym w sytuacjach, w których wywiad i obraz kliniczny wskazują, że podstawowym problemem zdrowotnym wymagającym leczenia w warunkach szpitalnych są **zaburzenia psychiczne, a stan somatyczny chorego nie wymaga natychmiastowej diagnostyki i leczenia pacjent małyetni powinien być przewieziony bezpośrednio do oddziału psychiatrycznego dla dzieci i młodzieży.** Nie jest zasadny transport pacjenta małyetniego do podmiotu leczniczego udzielającego świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie opieki psychiatrycznej dla osób dorosłych.

Natomiast w przypadku, gdy podstawowym problemem zdrowotnym wymagającym leczenia w warunkach szpitalnych jest **problem somatyczny** (np. zatrucie, uraz, zaburzenia metaboliczne, neurologiczne, internistyczne itd.), a objawy psychopatologiczne nie stanowią bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia i życia chorego, zasadne jest skierowanie pacjenta najpierw **do szpitalnego oddziału ratunkowego (SOR) lub do szpitala z właściwym oddziałem dziecięcym** (chirurgia dziecięca, ortopedia i traumatologia, pediatria, toksykologia itd.), w celu przeprowadzenia diagnostyki i wdrożenia odpowiedniego leczenia. Dopiero po stabilizacji stanu somatycznego pacjenta, należy go skierować do podmiotu leczniczego zajmującego się leczeniem zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży – o ile wciąż będzie zachodziła taka potrzeba.

Kluczowe znaczenie dla podjęcia poprawnej decyzji przez zespół ratownictwa medycznego co do wyboru szpitala ma **wywiad medyczny oraz badanie przedmiotowe, podczas którego zostanie oceniony zarówno stan somatyczny, jak i psychiczny pacjenta**

Dodatkowo transport na oddział ratunkowy oraz Transport pacjenta urazowego do szpitala regulują zapisy art. 44, 45 oraz 45 a (odmowy przyjęcia osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego) ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz.U.2026 poz.141).